

Uusi Pohjola: Uudistuminen ja yhteistyö Pohjois- Euroopassa

Norjan puheenjohtajakauden ohjelma Pohjoismaiden
ministerineuvostossa 2006

- Tiivistelmä pääkohdista

Uusi Pohjola: Uudistuminen ja yhteistyö Pohjois-Euroopassa

Norjan puheenjohtajakauden ohjelma Pohjoismaiden ministerineuvostossa 2006

- Tiivistelmä pääkohdista

ANP 2005:781

© Pohjoismaiden ministerineuvosto, Kööpenhamina 2005

Nordisk Ministerråd

Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
Puh. (+45) 3396 0200
Faksi (+45) 3396 0202

Nordisk Råd

Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
Puh. (+45) 3396 0400
Faksi (+45) 3311 1870

www.norden.org

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on maailman vanhimpia ja kattavimpia alueellisen yhteistyön malleja. Siihen osallistuvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin itsehallintoalueet. Yhteistyö vahvistaa Pohjoismaiden yhteenkuuluvuutta unohtamatta maiden välisiä yhtäläisyyksiä ja kansallisia erityispiirteitä. Lisäksi se parantaa naapuruussuhteita ja mahdollisuuksia pohjoismaiseen edunvalvontaan kansainvälisissä yhteyksissä.

Pohjoismainen yhteistyö sai viralliset puitteet vuonna 1952, jolloin *Pohjoismaiden neuvosto* perustettiin maiden parlamenttien ja hallitusten yhteistyöelimeksi. Vuonna 1962 Pohjoismaat allekirjoittivat Helsingin sopimuksen, joka on edelleenkin pohjoismaisen yhteistyön kulmakivi. Vuonna 1971 perustettiin *Pohjoismaiden ministerineuvosto*, joka on viiden Pohjoismaan sekä kolmen itsehallintoalueen hallitusten välinen yhteistyöelin.

Ohjelman pääkohdat

Pohjoismaisen yhteistyön tulee jatkuvasti uudistua ja tehostua selviytyäkseen sekä sisäisistä että ulkoisista haasteista. Yhteiskuntamme nopea muuttuminen luo haasteita kestäväälle kehitykselle ja asettaa uusia vaatimuksia muun muassa sosiaaliselle hyvinvointijärjestelmälle ja ympäristönsuojelulle. Globalisaation tuomat haasteet asettavat uusia vaatimuksia tietopohjaiselle innovaatiolle ja taloudelliselle lisäarvolle. Kansainvälistyminen haastaa pohjoismaisen identiteetin ja kulttuurisen yhteenkuuluvuuden ylläpitämisen. Muutokset Pohjoismaiden lähialueilla luovat uusia haasteita ja mahdollisuuksia rajat ylittävään yhteistyöhön uudenlaisessa Euroopassa yhteisen edun nimissä.

Näihin haasteisiin on vastaamassa monin tavoin uudenlainen Pohjola. Perinteikkään pohjoismaisen yhteistyön haasteena on uudistua jatkuvassa muutoksessa. Samalla on olennaista varmistaa työn jatkuvuus tärkeimpien tehtävien hoitamisessa. Norjan puheenjohtajakaudella halutaan edistää sekä yhteistyön uudistumista että jatkuvuutta. Puheenjohtajamaa pyrkii lisäksi tasapainoon Pohjoismaiden lähialueiden kanssa tehtävän ulospäin suuntautuvan yhteistyön ja Pohjoismaiden sisäistä yhteistyötä vahvistavien tehtävien välillä.

Ohjelma kokonaisuudessaan heijastelee joitakin kohtia pohjoismaisen yhteistyön laajasta kirjosta. Puheenjohtajamaa aikoo nostaa tästä kirjosta esille erityisesti seuraavat pääkohdat:

- yhteistyö Euroopan pohjoisilla alueilla.
- pohjoismainen hyvinvointimalli.
- tieto, uudistuminen ja taloudellinen lisäarvo.

Lisäksi puheenjohtajamaa haluaa erityisesti viedä eteenpäin kahta tehtävää edelliseltä puheenjohtajakaudelta: toiminta rajattoman Pohjolan turvaamiseksi sekä pohjoismaisen yhteistyön uudistaminen ja tehostaminen. Ohjelman pohjana on kestävän kehityksen pohjoismainen strategia.

Yhteistyö Euroopan pohjoisilla alueilla

Norja haluaa puheenjohtajakaudellaan priorisoida yhteistyötä Euroopan pohjoisilla alueilla. Pohjoismaat ovat tärkeä liikkeelle paneva voima alueellisessa yhteistyössä Luoteis-Venäjän, Itämeren, Barentsin, arktisen ja Pohjois-Atlantin alueiden kanssa. Näiden alueiden kehityksellä on suuri merkitys sekä Pohjoismaille että muulle Euroopalle.

Pohjoismaiden ministerineuvostolle vuosi 2006 merkitsee uusille suuntaviivoille perustuvaa yhteistyötä Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän kanssa. Samanaikaisesti kun säännöllistä viranomaisyhteistyötä ja poliittista yhteistyötä Baltian maiden kanssa edistetään, käynnistetään uudet Luoteis-Venäjän ja arktisen alueen yhteistyöohjelmat tammikuussa 2006.

Puheenjohtajakaudellaan Norja näkee yhtenä päätehtävänä perustan luomisen näiden kahden yhteistyöohjelman onnistuneelle käynnistymiselle ja toteuttamiselle. Tämän avulla puheenjohtajamaa haluaa myötävaikuttaa pohjoisten alueiden yhteistyön vahvistamiseen. Luoteis-Venäjän yhteistyöohjelman kunnolliseen ankkuroitumiseen on tärkeää myötävaikuttaa käymällä aktiivista vuoropuhelua Venäjän viranomaisten kanssa. Pietarin alueesta tulee yhteistyön painopiste, mutta Norja pitää tärkeänä myös toimivan yhteistyön kehittämistä Murmanskin alueella. Ohjelman yleinen tavoite on demokratian ja oikeusvaltion sekä talouskasvun vahvistaminen. Osaamisen kehittäminen ja verkostoyhteistyö muodostavat yhden ohjelman pääalueista.

Tällä puheenjohtajakaudella arktisessa yhteistyössä ovat etusijalla ilmastokysymykset, ympäristön saastuminen ja kestävä kehitys. Lisäksi on tärkeää kiinnittää aivan erityistä huomiota arktisen alueen alkuperäisväestön elinehtoihin. Samalla korostetaan, että arktisessa yhteistyössä priorisoidaan toimia, joista on hyötyä Länsi-Pohjolle.

Norjan puheenjohtajakaudella halutaan edistää hyviä suhteita Pohjoismaiden ministerineuvoston ja muiden alueen neuvostojen eli Arktisen neuvoston, Barentsin neuvoston sekä Itämeren neuvoston kesken. Norja haluaa käymällä vuoropuhelua muiden neuvostojen johdon kanssa edistää yhteistyötä sekä toisiaan täydentävää työtä yhteisten tavoitteiden puolesta. Myös laajempaa käytännön projektiyhteistyötä voidaan järjestää olosuhteiden salliessa.

EU:n naapurisuusohjelma ja EU:n pohjoinen ulottuvuus ovat keskeisessä osassa Pohjoismaiden lähialueiden yhteistyössä. Puheenjohtajamaa haluaa auttaa jatkamaan EU:n ja pohjoisten alueiden välistä toimivaa yhteistyötä ajankohtaisten ohjelmien puitteissa ja pyrkiä aktiivisesti edistämään pohjoista ulottuvuutta vuonna 2006.

Konkreettinen yhteistyö lähialueidemme kanssa muotoillaan täsmällisemmin paljolti ministerineuvoston omissa ohjelmissa ja puheenjohtajakauden ohjelmassa mainituilla sektoreilla.

Pohjoismainen hyvinvointimalli

Pohjoismaiden ulospäin suuntautuva yhteistyö perustuu sille, että olemme kiinnostava yhteistyökumppani. Muut pitävät usein pohjoismaista yhteiskuntamallia kiinnostavana. Siksi on tärkeää, että Pohjoismaat vaihtavat jatkuvasti kokemuksia haasteista ja ratkaisuista, jotka liittyvät keskeisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Kestävä hyvinvointijärjestelmä on tule-

vaisuuden haaste jokaiselle yhteiskunnalle. Pohjoismaiden on jatkuvasti arvioitava ja uudistettava omia järjestelmiään, ja samalla on sekä välttämättöntä että toivottavaa tehdä pohjoismaista hyvinvointipolitiikkaa tunnetuksi Pohjoismaiden ulkopuolella.

Tällä puheenjohtajakaudella kohdistetaan erityistä huomiota pohjoismaiseen hyvinvointimalliin. Pohjoismaisen hyvinvointitutkimusohjelman päättyessä vuonna 2006 tehdään aloitteita hyvinvointijärjestelmäämme kohtaavien haasteiden arvioimiseksi. Lisäksi puheenjohtajamaa nostaa esille useita konkreettisia yhteistyöhaasteita, jotka koskevat lapsia ja nuoria, perheitä ja tasa-arvoa sekä sosiaali- ja terveysalaa.

Puheenjohtajamaa haluaa erityisesti tehdä aloitteen selvittääkseen nuorten näkemyksiä pohjoismaisesta hyvinvointivalttiosta. Aihe on yksi keskeisistä teemoista pohjoismaisessa nuorten keskustelufoorumissa, jonka puheenjohtajamaa ehdottaa perustettavaksi vuonna 2006.

Pohjoismainen yhteiskuntamalli perustuu elävälle demokratialle, johon kuuluu vapaa kansalaistoiminta ja osallistumisen mahdollisuus kaikille. Ihmisen ja ympäristön suhde on ratkaisevaa tällaiselle toiminnalle, etenkin kun kyse on toimintarajoitteisista henkilöistä. Yhteiskunnan palvelujen saatavuuden parantamiseksi kiinnitetään Norjan puheenjohtajakaudella huomiota pohjoismaisen esteettömän suunnittelun toimintasuunnitelman toteutukseen. Puheenjohtajamaa haluaa huomioida myös toimintarajoitteiset lapset ja heidän perheensä. Näillä perheillä on oltava mahdollisuus elää aktiivista elämää ja osallistua työ- ja yhteiskuntaelämään normaalisti.

Puheenjohtajamaa aikoo tehdä sosiaali- ja terveysalalla aloitteita muun muassa seuraavilla alueilla: lääkkeet ja rokotteet, telelääketiede ja sähköinen terveydenhuolto, ympäristölääketiede, alkoholipolitiikka, terveydenhuollon valmius, pieniä diagnoosiryhmiä koskeva yhteistyö ja yhteistyö lähialueiden kanssa. Puheenjohtajamaa painottaa hyvin toimivan pohjoismaisen yhteistyön eteenpäin viemistä huumausainekysymyksissä.

Tieto, uudistuminen ja taloudellinen lisäarvo

Tieto ja uudistumiskyky ovat edellytyksiä yhteiskunnan kilpailukyvyille globalisoituvassa maailmassa. Pohjoismaisen yhteistyön avulla voimme luoda vahvempia tietoympäristöjä, jotka menestyvät kansainvälisessä kilpailussa ja joita laaja eurooppalainen yhteistyö vahvistaa entisestään. Puheenjohtajamaa painottaa pohjoismaisessa tutkimusyhteistyössä käynnissä olevan uudistamisen eteenpäin viemistä. Lisäksi Norja haluaa puheenjohtajakaudellaan kiinnittää erityishuomiota yhteistyön vahvistamiseen innovaation ja tietopohjaisen lisäarvon alalla.

Tiedon lisääminen sekä tutkimuksen ja elinkeinoelämän uudistumiskeinot ovat välttämättömiä edellytyksiä talouskasvulle ja taloudelliselle

lisäarvolle. Yhteinen toiminta tutkimuksen ja innovaation alalla lisää kilpailuvoimaa kansainvälisillä markkinoilla, mistä etenkin pienet maat hyötyvät. Entistä vahvempi pohjoismainen yhteistyö voi laajentaa tietopohjaa ja lisätä huippuosaamista strategisilla alueilla.

Puheenjohtajamaa haluaa aktiivisesti myötävaikuttaa pohjoismaisen tutkimusyhteistyön muutosprosessin seurantaan. On tärkeää varmistaa, että NordForsk toimii mandaattinsa mukaisesti ja edistää tehokkaasti Pohjoismaita johtavana ja houkuttelevana tutkimusalueena.

Tietopohjainen yhteiskunta edellyttää korkealuokkaista koulutusjärjestelmää. Norja haluaa vahvistaa pohjoismaista yhteistyötä koulutuksen laadun parantamiseksi ja kasvattaa pohjoismaisen korkea-asteen koulutuksen kansainvälistä kilpailukykyä. Yhteys pan-eurooppalaiseen Bolognan prosessiin on tärkeä tässä tilanteessa. On myös pyrittävä tehostamaan ulkomaisten korkea-asteen tutkintojen hyväksymistä, esimerkiksi hyödyntämällä paremmin maahanmuuttajiemme osaamista.

Pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön yleinen tavoite on edistää Pohjoismaiden monipuolista kulttuuri-ilmettä ja vahvistaa pohjoismaista ulottuvuutta maiden kulttuureissa. Tavoitteisiin voidaan pyrkiä panostamalla ihmisten liikkuvuuteen ja kulttuurituotteisiin sekä varmistamalla pohjoismaisen taiteen ja kulttuurin monipuolinen saatavuus. Pohjoismaiden kulttuuriministerit ovat tehneet aloitteen pohjoismaisen kulttuuriyhteistyön uudistamiseksi. Esillä olevan muutosehdotuksen odotetaan astuvan voimaan vuonna 2007. Puheenjohtajamaa haluaa tukea uudenlaisen rakenteen edistymistä tehokkaalla ja asianmukaisella tavalla.

Globalisaatio vaikuttaa lisääntyvissä määrin pohjoismaiseen kieli- ja kulttuuriyhteisöön. Norja haluaa puheenjohtajakautensa aikana auttaa huomion kiinnittämisessä tähän tilanteeseen, erityisesti pohjoismaisen kielipoliittisen julistuksen seurannassa. Puheenjohtajamaa haluaa edistää naapurikielten ymmärtämistä Pohjoismaissa. On myös arvioitava minkälaista kieleen ja kielipolitiikkaan liittyvää työtä on tarkoituksenmukaisinta järjestää Pohjoismaiden ministerineuvoston puitteissa.

Tavoitteena on, että Pohjoismaat olisivat kilpailukyvyltään ja talouskasvultaan maailman johtavien alueiden joukossa. Yhteys EU:n Lissabon-prosessiin on tärkeä tässä tilanteessa. Norja haluaa puheenjohtajakaudellaan painottaa voimakkaasti tutkimuksen ja innovaation välistä yhteyttä, muun muassa lisäämällä yhteistyötä ja koordinoitua NordForskin ja Nordisk InnovationsCenterin (NICE) kesken ja edistämällä pohjoismaista keskustelufoorumia tutkimuksen ja innovaation alalla.

Elinkeinopolitiikan puolella puheenjohtajamaa aikoo tehdä yrittäjiä ja innovatiivisia yrityksiä koskevan aloitteen.

Aluepolitiikan puolella on tarkoitus tehdä aloite hankkeesta, joka koskee Pohjoismaiden alueellisiin oloihin soveltuvaa innovaatiopolitiikkaa. Tekeillä on myös aloite Pohjoismaiden ja Euroopan syrjäseutupolitiikkojen vertailututkimukseksi.

Norja haluaa kalastus-, maa-, ja metsätalous- sekä elintarvikeasiain ministerineuvoston puitteissa panostaa vahvasti, monialaisesti ja yhtenäisesti pohjoismaiseen ruokaan ja ruokakulttuuriin.

Edellisen puheenjohtajakauden tehtävien jatkaminen

Norjan puheenjohtajakauden nimeämien kolmen pääalueen lisäksi on Norjan mielestä tärkeää jatkaa edellisen puheenjohtajakauden aloitteita. Puheenjohtajakauden ohjelman pohjana on kestävän kehityksen uudistetun pohjoismaisen strategian seuranta kaudella 2005–2008. Strategia pohjautuu kestävyuden käsitteen laaja-alaiseen ymmärtämiseen. Kestävyyden käsite kattaa sekä taloudelliset että sosiaaliset olosuhteet ja lisäksi ekologiset tekijät. Norja painottaa puheenjohtajakaudellaan strategian toteuttamista ja kestävän kehityksen indikaattoreita koskevan työn edistämistä.

Puheenjohtajamaa haluaa erityisesti nostaa edelliseltä puheenjohtajakaudelta esille kaksi tehtävää, joita on tärkeää priorisoida jatkossakin. Kyseessä ovat *toiminta rajattoman Pohjolan turvaamiseksi sekä pohjoismaisen yhteistyön uudistaminen ja tehostaminen*.

Pohjoismaisen poliittisen yhteistyön perimmäinen tavoite on parantaa pohjoismaalaisten mahdollisuuksia liikkua vapaasti yli rajojen asuinpaikan, työn, koulutuksen tai elinkeinon harjoittamisen vuoksi. Viime vuosi on toimittu hyvin aktiivisesti käytännön esteiden tunnistamiseksi ja purkamiseksi vapaan liikkumisen tieltä. Rajaestetyössä on saavutettu paljon hyviä tuloksia, mutta jäljellä on vielä ratkaisemattomia kysymyksiä.

Puheenjohtajamaa Norja haluaa edistää ratkaisemattomien asioiden selvittelyä ja jatkaa työtä rajattoman Pohjolan varmistamiseksi. Tämä vaatii erityistoimia kahdella alueella:

- rajat ylittävän elinkeinotoiminnan mahdollisuuksien parantaminen Pohjolassa.
- ministerineuvoston ja rajakomiteoiden läheisemmän yhteistyön mahdollisuuksien arvioiminen rajaestetyössä.

Lisäksi harkitaan Tanskan puheenjohtajakaudella aloitetun työn jatkamista EU- ja Eta-säännöstöjen yhdenmukaisen toteuttamisen puolesta. Hyvät pohjoismaiset neuvottelurutiinit ovat tärkeitä, jotta vältettäisiin erilaisten toteutustapojen luomat mahdolliset uudet rajaesteet.

Puheenjohtajamaa arvioi jatkuvasti organisatoristen muutosten tarvetta ministerineuvoston rajaestetyössä.

Norjan puheenjohtajakaudella jatketaan uudistumis- ja rakennemuutosprosessia, joka aloitettiin vuonna 2005. Uuden organisaatiorakenteen

toteuttamista priorisoidaan. Ministerineuvostojen määrä vähenee sen myötä 18:sta 11:een ja uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan tammi-kuussa 2006. Uuden rakenteen tuomien välttämättömien käytännön muutosten lisäksi puheenjohtajamaa toimii muiden ministerineuvostoa koskevien toimintauudistusten edistämiseksi.

Puheenjohtajamaa haluaa korostaa sopivien dynamiikkaa vahvistavien toimintatapojen merkitystä eri yhteistyöalueilla. Tämä koskee konkreettisesti muun muassa:

- toimintatapojen muutoksien arvioimista, jotta voidaan vahvistaa ministerineuvoston kokouksien poliittinen sisältö
- budjettityössä tehtäviä muutoksia suuremman liikkumavaran luomiseksi poliittisille priorisoinneille
- ministerineuvoston alaisten komiteoiden rakenteiden, budjettijakauman ja muun sellaisen tarkistamista.

Puheenjohtajamaa arvioi myös muita prosessin aikana ilmeneviä muutostarpeita.

Pääkohtien tiivistelmä

Yhteistyö Euroopan pohjoisilla alueilla

Puheenjohtajamaa Norjan mielestä on tärkeää turvata uuden Venäjä-ohjelman kunnollinen käynnistyminen ja hyvän vuoropuhelun käyminen venäläisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Puheenjohtajamaa pitää tärkeänä edistää uuden arktisen yhteistyöohjelman onnistunutta toteutusta.

Norja haluaa puheenjohtajakaudellaan edistää Pohjoismaiden ja muiden pohjoisten alueiden neuvostojen mahdollisimman hyvää keskinäistä vuoropuhelua, koordinoitua ja toisiaan täydentävää työtä.

Puheenjohtajamaa haluaa painottaa muun muassa seuraavia toimia pohjoisilla alueilla:

- ohjoismainen strategia ilmastoon ja ympäristömyrkyihin liittyvässä työssä arktisella alueella
- Barentsin meren hallinnointisuunnitelma pohjoismaisena mallina kansainvälisen ekosysteemiin perustuvan hallinnon edistämiseksi
- pohjoisten luonnonvarojen hyödyntämiseen vaikuttavien ympäristöseikkojen muutokset
- ilmastomuutosten yhteiskunnalliset seuraukset.

Puheenjohtajamaa haluaa edistää Euroopan neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyötä Pohjoismaiden lähialueiden toimintarojotteisiin lapsiin ja heidän perheisiinsä liittyvissä asioissa. Suunnitteilla on muun muassa Pietarissa järjestettävä konferenssi, jonka teemana on ”Community Living for Disabled Children”.

Puheenjohtajamaa haluaa priorisoida Pohjoismaiden ja Venäjän välistä energiayhteistyötä turvallisen ja kestävästi energijärjestelmän luomiseksi Luoteis-Venäjälle.

Pohjoismainen hyvinvointimalli

Puheenjohtajamaa priorisoi pohjoismaisen esteettömän suunnittelun toimintasuunnitelman toteutusta.

Terveys

Puheenjohtajamaa haluaa vahvistaa pohjoismaista yhteistyötä terveydenhuollon alalla muun muassa seuraavilla alueilla: telelääketiede ja sähköinen terveydenhuolto, ympäristölääketiede, lääkkeet ja rokotteet, erityisesti lasten rokotusohjelmien yhdenmukaistaminen ja yhteistyö influenssarokotteiden tuotannossa.

Puheenjohtajamaa haluaa vahvistaa pohjoismaista terveydenhuollon valmiusyhteistyötä.

Puheenjohtajamaa haluaa tehdä aloitteen pieniä diagnoosiryhmiä käsittelevästä pohjoismaisesta yhteistyöfoorumista.

Puheenjohtajamaa aikoo jatkaa Pohjoismaiden sosiaali- ja terveysministerien julistuksessa esittämiä alkoholipoliittisia toimia.

Puheenjohtajamaa haluaa edistää ja vahvistaa pohjoismaista yhteistyötä huumausainekysymyksissä.

Tasa-arvo

Puheenjohtajamaa kiinnittää erityishuomiota aiheeseen sukupuoli ja valta.

Puheenjohtajamaa tuo esille perhepoliittisia näkökulmia yhtenä edellytyksenä sukupuolten väliselle tasa-arvolle.

Puheenjohtajamaa aikoo järjestää konferensseja aiheista sukupuoli ja valta sekä nuoret ja sukupuoli.

Lapset ja nuoret

Puheenjohtajamaa aikoo tehdä aloitteen pohjoismaisesta nuorten keskustelufoorumista, jolla selvitetään nuorten näkemyksiä Pohjoismaista ja pohjoismaisesta yhteistyöstä.

Puheenjohtajamaa aikoo selvittää nuorten suhdetta tasa-arvoon ja järjestää muun muassa pohjoismaisen naistutkimusinstituutin (NIKK) kanssa konferenssin, jossa käsitellään pornografian vaikutusta nuorten sukupuolikäytöksiin.

Puheenjohtajamaa aikoo kiinnittää huomiota köyhyydessä eläviin lapsiin ja nuoriin sekä sosiaaliseen syrjäytymiseen ja muun muassa tehdä aloitteen pohjoismaisesta konferenssista, jonka aiheena olisi toimien kehittäminen köyhimpien lapsiperheiden elämäntilanteen parantamiseksi.

Puheenjohtajamaa aikoo tehdä aloitteen Pohjoismaiden ministerineuvoston tärkeästä alueellisesta roolista Pohjoismaiden ja Baltian maiden toteuttaessa eurooppalaista nuorisokampanjaa moninaisuuden, ihmisoikeuksien ja osallistumisen hyväksi.

Puheenjohtajamaa tekee aloitteen Pohjoismaiden ministerineuvoston osallistumisesta lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan torjuntaa koskevan Euroopan neuvoston ohjelman alueelliseen seurantaan.

Lainsäädäntö

Puheenjohtajamaa järjestää konferenssin, jossa käsitellään kokemuksia lapsi- ja nuorisorikollisiin kohdistuvista toimista ja seurannasta.

Puheenjohtajamaa aikoo järjestää pohjoismaisen konferenssin, jonka aiheena on perhe- ja läheisväkivallan estäminen. Suunnitteilla on myös seminaari, jossa käsitellään ongelmia, joita aiheuttavat aikuisten lapsiin hyväksikäyttötarkoituksessa solmimat kontaktit, erityisesti Internetissä.

Puheenjohtajamaa haluaa kiinnittää huomiota syrjinnän vähentämiseen järjestämällä seminaarin, jonka aiheena on etnisestä taustasta, uskonnosta, toimintarajoitteisuudesta tai muista syistä johtuva syrjintä.

Talous

Puheenjohtajamaa pitää talous- ja finanssialan EU-kysymyksiin liittyvää tiedonvaihtoa ja keskustelua edelleen tärkeänä teemana Pohjoismaiden valtiovarainministereiden kokouksissa. On tärkeää, että yhteistyö edistää EU- ja Eta- säädösten mahdollisimman yhdenmukaista täytäntöönpanoa.

Puheenjohtajamaa jatkaa työtä rajaesteiden tunnistamiseksi ja poistamiseksi verotuksen alalla.

Tieto, uudistuminen ja taloudellinen lisäarvo

Koulutus ja tutkimus

Puheenjohtajamaa haluaa vahvistaa pohjoismaista yhteistyötä koulutuksen laadun kohottamiseksi, muun muassa järjestämällä suuren tutkijakonferenssin, jossa esitellään yhteispohjoismainen raportti PISA 2003 -tutkimuksen tuloksista.

Puheenjohtajamaa haluaa painottaa pohjoismaisen tutkimusyhteistyön uudistamista ja jatkaa Pohjoismaiden kehittämistä kansainvälisesti vahvaksi tutkimusalueeksi.

Lisäksi Norja haluaa puheenjohtajakaudellaan kiinnittää huomiota yhteistyön vahvistamiseen innovaation ja tietopohjaisen lisäarvon alalla.

Puheenjohtajamaa painottaa Pohjoismaiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä eurooppalaisessa yhteistyössä, muun muassa järjestämällä suuren kansainvälisen konferenssin yhdessä EU-komission kanssa. Konferenssissa käsitellään Pohjoismaiden osuutta eurooppalaisen tutkimus- ja innovaatioalueen (ERIA) kehittämisessä.

Kulttuuri

Norja aikoo puheenjohtajakaudellaan toimia sen puolesta, että rajat avautuisivat ihmisten liikkuvuudelle ja kulttuurituotteille ja samalla varmistaa pohjoismaisen taiteen ja kulttuurin monipuolisen saatavuuden.

Puheenjohtajamaa jatkaa työtä pohjoismaisen mediaohjelman kehittämiseksi. Ohjelma keskittyy Pohjoismaiden lapsille ja nuorille suunnattujen laadukkaiden tietokonepelien tuottamiseen.

Norja järjestää pohjoismaisen konferenssin kulttuuripoliittisen ”Den kulturelle skolesekken” (Kulttuurinen koulureppu) -hankkeen kokemuksista. Hankkeen tavoitteena on, että kaikki Norjan peruskoululaiset pääsisivät osallisiksi ammattimaisesta kulttuuritarjonnasta.

Puheenjohtajamaa haluaa kiinnittää huomiota kulttuurilaitokseen organisaationa ja kulttuuripoliittisten tavoitteiden toimenpanijana ja toteuttajana järjestämällä konferenssin, jonka työnimenä on ”den gode kulturinstitusjonen” (hyvä kulttuurilaitos).

Puheenjohtajamaa aikoo tukea kulttuurisektorin uuden rakenteen käyttöönottoa tehokkaalla ja asianmukaisella tavalla.

Kielet

Puheenjohtajamaa aikoo noudattaa pohjoismaista kielipoliittista julistusta ja arvioida pohjoismaisen strategian tarvetta kielen käyttöalan kaventumisen uhkaa vastaan ja vahvistaa yhteistyötä pohjoismaisen kieliteknologian alalla.

Norja haluaa toimia pohjoismaisten kielten saatavuuden helpottamiseksi niin kirjallisesti kuin suullisestikin kirjallisuuden ja muiden taiteiden

kautta ja edistää Pohjolan talojen ja Pohjoismaiden instituuttien toimintaa entistä tehokkaampina kielen ja kulttuurin välittäjinä.

Puheenjohtajamaa haluaa arvioida, millä tavoin ministerineuvoston kieleen ja kielipolitiikkaan liittyvä työ voidaan järjestää, niin että saavutetaan parhaat tulokset pohjoismaisten naapurikielten ymmärtämisen edistämisessä.

Elinkeinoelämä

Puheenjohtajamaa kohdentaa toimia yhteistyön kehittämiseksi elinkeino- ja tutkimusalan kesken läheisessä yhteistyössä Nordisk Innovations-Centerin (NICE) kanssa.

Puheenjohtajamaa aikoo yhteistyössä Nordisk InnovationsCenterin kanssa järjestää konferenssin, jonka aiheena ovat pienet innovatiiviset yritykset, yrittäjät ja keksijät.

Norjan puheenjohtajakaudella painotetaan erityisesti elinkeinoelämän rajaestetyön jatkamista.

Energia

Puheenjohtajamaa haluaa priorisoida Pohjoismaiden ja Venäjän välistä energiayhteistyötä turvallisen ja kestäväen energiajärjestelmän luomiseksi Luoteis-Venäjälle.

Aluepolitiikka

Aluepolitiikan puolella Norja haluaa tehdä aloitteen hankkeesta, joka koskee Pohjoismaiden alueellisiin oloihin soveltuvaa innovaatiopolitiikkaa. Tekeillä on myös aloite Pohjoismaiden ja Euroopan syrjäseutupolitiikkojen vertailututkimuksesta.

Puheenjohtajamaa haluaa tehdä aloitteen ministerineuvoston rajaseutuyhteistyön läpikäymisestä ja tiedotustoimistojen osuudesta rajaestetyössä.

Suunnitteilla on konferenssi, jonka aiheena on Pohjoismaiden, Baltian maiden, Skotlannin ja Irlannin (Norden Pluss) strateginen yhteisiin intresseihin perustuva yhteistyö sekä Euroopan pohjoiset alueet ja niiden asema eurooppalaisen politiikan kehityksessä.

Puheenjohtajamaa priorisoi korkealle pohjoismaisen yhteistyön kehittämisen EU:n ja Etan aluepoliittisen päiväjärjestyksen seurannassa.

Työmarkkinat

Puheenjohtajamaa jatkaa yhteistyötä seuraamalla laajentuneiden eurooppalaisten työmarkkinoiden vaikutusta Pohjoismaiden työllisyyteen, työttömyyteen, työehtoihin ja palkkaan.

Puheenjohtajamaa haluaa lisäksi laajentaa perspektiiviä, jotta nähtäisiin miten haavoittuvia pohjoismaiset työmarkkinat sekä terveys-, ympäristö- ja turvallisuusstandardit ovat globalisaatioprosessissa.

Puheenjohtajamaa priorisoi käytännön yhteistyötä EU:n ja Etan säännösten tulkinnassa ja täytäntöönpanossa Pohjoismaissa, jotta vältettäisiin tarpeettomien rajaesteiden syntyminen Pohjoismaiden välille.

Kalastus, maatalous ja elintarvikkeet

Puheenjohtajamaa järjestää yhteistyössä YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) kanssa kansainvälisen konferenssin vuonna 2006. Aiheena on meren elävien luonnonvarojen ekosysteemiin perustuva hallintajärjestelmä.

Puheenjohtajamaa aikoo ehdottaa suurempaa panostusta pohjoismaisen ruoan ja ruokakulttuurin esille tuomiseen pohjoismaisena merkkitarvarana, jonka perustana on monipuolinen pohjoismaisten raaka- ja ruoka-aineiden käyttö ja hyvin vaihteleva ruokakulttuuri.

Norja haluaa jatkaa työtä maaseudun kehittämisen, maanviljelijöiden uuden roolin ja kulttuurimaiseman parissa. Lisäksi jatketaan työtä kunnollisten edellytysten luomiseksi työpaikkojen syntymisen, kulttuuritoiminnan ja starttirahan suotuisan kehityksen turvaamiseksi.

Ympäristö

Puheenjohtajamaa haluaa ottaa esille kysymyksen laajasta kansallisesta vaikuttamisesta ympäristötyöhön ja kestäväan kehitykseen, muun muassa kartoittamalla hyviä pohjoismaisia esimerkkejä sensuuntaisesta toiminnasta valmistauduttaessa Lokal Agenda 21 -konferenssiin, joka järjestetään Norjassa syksyllä 2006.

Puheenjohtajamaa haluaa julistaa paikallisyhteisöille tarkoitetun pohjoismaisen kilpailun, jossa yhteisöt esittelevät yhteispohjoismaisen tavoitteen saavuttamiseen tähtääviä toimiaan biologisen moninaisuuden häviämisen pysäyttämiseksi vuoteen 2010 mennessä.

Puheenjohtajamaa on ottanut vastuulleen workshopin järjestämisen YK:n vuosittuhaustavoitteiden seurannasta. Norja aikoo myös paneutua paikallis-

ten ympäristöhallintojen kokemuksiin ja rooliin, joka paikallisyhteisöillä on luonnonvarojen kestävässä hallinnoinnissa ja köyhyyden torjumisessa.